

Preventivní program

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola, Praha 10 – Hostivař, Kozinova 1000 10200 Praha 10, Kozinova 1000
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Blanka Chuchlerová
Telefon na ředitele	271750631
E-mail na ředitele	info@zshostivar.cz

Jméno školního metodika prevence – 2. stupeň	Mgr. et Mgr. Pavlína Šnorová		
Telefon	271750630		
E-mail	metodik@zshostivar.cz		
Specializační studium	Ano	Ukončeno 04/2019	
Realizátor vzdělávání	Prevalis, z. s., Pod Klamovkou 1268/3, Praha 5		

Jméno školního metodika prevence – 1. stupeň	Mgr. et Mgr. Pavlína Šnorová		
Telefon	271750630		
E-mail	metodik@zshostivar.cz		
Specializační studium	Ano	Ukončeno 04/2019	
Realizátor vzdělávání	Prevalis, z. s., Pod Klamovkou 1268/3, Praha 5		

Jméno výchovného poradce	RNDr. Josef Průcha		
Telefon	271750630		
E-mail	poradce@zshostivar.cz		
Specializační studium	ano		
Realizátor vzdělávání	FF UK Praha, katedra pedagogiky		

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ - I stupeň	16	388	17 + 4 asistentů pedagoga
ZŠ - II.stupeň	11	248	22 pedagogů
Víceleté gymnázium	-----	-----	-----
4leté gymnázium	-----	-----	-----
SS – ostatní	-----	-----	-----
Celkem	27	636	43

2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE

Základní škola Praha 10 - Hostivař vzdělává žáky podle školního vzdělávacího programu Cesta k poznávání, jehož smyslem je, naučit žáky nejen vědomostem, ale i sociálním dovednostem, podněcovat aktivní přístup a tvořivost. V souladu se situací ve společnosti a ve škole se vyučující snaží individuálně věnovat žákům s výukovými problémy a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Nezanedbatelným prvkem ve vyučování je i důraz na pohybovou aktivitu v rámci předmětu Tělesná výchova, jehož součástí je i výuka moderní gymnastiky dívek od 1. do 3. ročníku. Přípravenost žáků pro budoucnost je podpořena výukou cizích jazyků – anglický jazyk je povinný od 1. ročníku. Tvořivost a estetické citění je rozvíjeno ve výtvarné a pracovní výchově a v každoročním pořádání celoškolního předvánočního jarmarku, na kterém mohou žáci a jejich učitelé prezentovat smysl pro tvořivost.

Cílem školy je učit žáky zodpovědnosti, toleranci a respektu vůči druhým a umět si utvořit vlastní názor, který obhájí. Ve škole je zřízena školní družina, kterou navštěvují žáci 1. až 3. ročníku, navazuje školní klub pro žáky 4. ročníku. Obě skupiny se starají o mimoškolní činnost žáků.

Spolupráci s rodiči zajišťují hlavně třídní učitelé a Klub přátel školy. Publicitě a komunikaci školy s okolím slouží vlastní webové stránky www.zshostivar.cz.

Ve škole působí školní poradenské pracoviště, jehož členové by měli mezi sebou úzce spolupracovat. Pravidelně se scházejí. Členy jsou: výchovný poradce, speciální pedagog, metodička prevence, ředitelství školy. Schůze bývají plánovány 1x měsíčně nebo častěji, pokud je třeba.

Důležité body primární prevence, například zákaz užívání omamných látek, alkoholických nápojů a jejich distribuce, zásady komunikace, slušného chování jsou zakotveny ve Školním řádu. Většinu aktivit primární prevence škola hradí z finančních prostředků z rozpočtů MČ Prahy 15 a HMP (grantová řízení), Klub přátel školy, nebo využívá nabídky programů, které jsou nabízeny bez finanční účasti – Policie ČR, SZÚ, neziskové organizace apod. Zároveň se škola snaží využívat vlastních možností, zejména v hodinách rodinné a občanské výchovy na 2. stupni, bloků primární prevence ve vybraných třídách a projektů na 1. stupni.

Naše škola leží v krásném místě u Botiče, v těsném sousedství Toulcova dvora a střední školy Křesťanského gymnázia v Praze 10. Převážná většina žáků zde i bydlí a proto sdílí krásnou lokalitu staré Hostivaře a venkovský duch tohoto místa. Bohužel se začínají v okolí objevovat znaky rizikového chování – záškoláctvím, anonymním ničením majetku, nadužíváním omamných látek. Bydlí zde mnoho cizinců, zejména ruských, ukrajinských rodin a běloruských, ale přibývá také žáků z vietnamské menšiny a dalších mimoevropských zemí. Děti z těchto rodin navštěvují naši školu, mají jinou kulturu, jazyk a často mají velké problémy ve výuce kvůli nezvládnutí českého jazyka. S nimi pracují asistenti pedagogů. Také se zvyšuje množství sociálně slabých rodin, neúplných rodin, kde často matka samoživitelka pracuje celý den a nemá na svoje děti dostatek času, nebo tito žáci nenavštěvují žádné mimoškolní aktivity. Pomalu se rozevírají nůžky mezi bohatými a chudšími. Proto je preventivní program zaměřen na rozvoj sociálních dovedností, podporu dobrých vztahů mezi dětmi, rozvoj empatie a schopnost hodnotit druhé bez předsudků. Někteří žáci vyšších ročníků bohužel užívají výrobky s obsahem nikotinu, často za

souhlasu svých vlastních rodičů. Prevence závislostí je cílena již na žáky prvního stupně. Další cílovou oblastí je na zodpovědné chování vůči sobě a bezpečný pohyb v kyberprostoru.

3. STANOVENÍ CÍLŮ MPP

Cíl:	Wellbeing žáků
Ukazatele dosažení cíle:	Počet tematických bloků, kterých se jednotlivé třídy zúčastní, jejich možná kontinuita, ankety vyplněné dětmi v průběhu školního roku, diskuze v rámci vyučování
Zdůvodnění cíle:	Celkově se pokusit zlepšit pohled na sebe, rozvíjet povědomí, jak předejít duševní nepohodě, kam se obrátit v krizové situaci
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Zapojit do aktivit co nejširší okruh žáků

Cíl:	Snížení rizika agresivního chování žáků
Ukazatele dosažení cíle:	Počet tematických bloků, kterých se jednotlivé třídy zúčastní, jejich možná kontinuita, ankety vyplněné dětmi v průběhu školního roku
Zdůvodnění cíle:	Celkově zlepšit vrstevnické vztahy, komunikaci, předcházet možnému vzniku šikany
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Zapojit do aktivit proti možnému vzniku RCh co nejširší okruh žáků

Cíl:	Snížení rizika závislostí
Ukazatele dosažení cíle:	Počet interaktivních seminářů, návaznost jednotlivých bloků, ankety a dotazníky vyplněné dětmi v průběhu školního roku
Zdůvodnění cíle:	Snaha co nejvíce předcházet závislostem (látkovým i nelátkovým)
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posílit prevenci možného vzniku tohoto typu rizikového chování (RCh) již na 1. stupni

Cíl:	Posílení úlohy třídního učitele v oblasti tvorby pozitivního sociálního klimatu ve třídách
Ukazatele dosažení cíle:	Počet seminářů, počet proškolených pedagogů
Zdůvodnění cíle:	Posílení funkce třídního učitele – včasná diagnostika a intervence při možnosti vzniku RCh
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Předcházení všem možným znakům RCh u žáků školy, výchova žáků v oblasti mezilidských vztahů, při správném řešení konfliktů

Cíl:	Užší spolupráce s rodiči
Ukazatele dosažení cíle:	Ankety v rámci třídních schůzek, konzultací v rámci tripartity, dotazníky, účast rodičů na akcích školy
Zdůvodnění cíle:	Vzbudit v rodičích hlubší zájem o problémy svých dětí a o získávání poznatků především v oblasti komunikace a výchovného působení.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Úzká spolupráce s rodiči

Cíl:	Adaptační (stmelovací) programy
Ukazatele dosažení cíle:	Počet přihlášených a zúčastněných žáků, dotazník po ukončení akce – zhodnocení dětmi
Zdůvodnění cíle:	Možnost sebepoznávání, sebepřijetí, rozvoj sociálních dovedností
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posílení koheze nově vznikajících třídních kolektivů

Cíl:	Snížení rizika poruch příjmu potravy a podpora zdravého životního stylu
Ukazatele dosažení cíle:	Počet proškolených žáků – odborný seminář
Zdůvodnění cíle:	Vysvětlit dospívajícím rizika tohoto jevu (opakovaný jev u několika žáků/žákyně v osmé a deváté třídě).
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Vést děti ke zdravému životnímu stylu, včetně zdravého stravování, bez ohrožení tímto rizikovým jevem. Posílení vlastní hodnoty jejich osobnosti.

4. SKLADBA AKTIVIT MPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

a) Pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	Sebevzdělávání pedagogů – „Aktivní učení“
Stručná charakteristika	Kontinuální vzdělávání v rámci DVPP,
Realizátor/lektor	PaedDr. Lucie Zormanová, Ph.D., Externí specializované organizace
Počet proškolených pedagogů	Všichni pedagogové
Počet hodin	9 hodin
Termín konání	Září 2023
Zodpovědná osoba	Vedení školy (zástupkyně, ředitelka)

b) Žáci**Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování**

Ročník/pololetí	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Časová dotace	Vyučující
1./1.	Čas-Místo, kde žijeme	Rozlišení nežádoucích forem chování	Třída v hodině a o přestávce	2	Mgr. Elen Baťková
1./2.	Čas-Lidé kolem nás	Obezřetnost při setkání s neznámými lidmi	Chování lidí	2	Mgr. Jarmila Balážová
	Čas-Člověk a jeho zdraví	Co je pro mne dobré	Poznáváme své tělo	1	PaedDr. Jana Doutnáčová
2./1.	Čas-Místo, kde žijeme	Základní pravidla silničního provozu	Domov a škola	3	Mgr. Hartmannová Jitka
2./2.	Čas-Člověk a jeho zdraví	Předvídání nebezpečných situací	Osobní bezpečí	2	Mgr. Ronovská Libuše
		Základní hygienické návyky	Lidské tělo	1	Rovenská Silvia
		Zdravé stravování	Výživa	1	
3./1.	Čas-Místo, kde žijeme	Ochrana osobních údajů před cizími lidmi	Domov a škola	1	Mgr. Sýkorová Jitka
3./2.	Čas-Lidé kolem nás	Znalost míst, která mohou být nebezpečná		3	Mgr. Macháčková Dita
	Čas-Člověk a jeho zdraví	Tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků	Člověk	2	Mgr. Tomáš Forman
	Čas-Člověk a jeho zdraví	Základní zdravotně preventivní návyky	Lidské tělo	3	

4./1.	Čas- Lidé kolem nás Čas- Člověk a jeho zdraví	Chování podle daných pravidel	Péče o zdraví	2	Bc. Borovcová Karolína Hroudová Jana Jan Křesťan
4./2.		Denní režim v souladu s potřebami a zásadami zdraví	Péče o zdraví		
5./1.	Čas-Lidé kolem nás Čas-Člověk a jeho zdraví	Rozpoznání nesprávného jednání	Soužití lidí	2 4	Mgr. et Mgr. Laštůvková Zuzana Mgr. Rovenský Miroslav Mgr. et Mgr. Šnorová Pavlína
5./2.		Správný životní styl	Správný životní styl		
6./1.	Občanská výchova (dále OV)	Pravidla v mezilidském soužití	Práva a povinnosti žáků	Vždy po jedné vyučovací hodině	Bc. Barbora Dvořáčková Mgr. Dominika Chvojanová Ing. Kristýna Klementová
6./2.		Spolupráce při řešení úkolů	Vlast a vlastenectví Rovnost-nerovnost mezi lidmi Lidská solidarita Tolerance ve společnosti		
		Vlastenectví x nacionalismus Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi Solidarita mezi lidmi, možná pomoc lidem v nouzi Rozpoznání netolerantních projevů ve společnosti			

7./1. 7./2.	OV	<p>Rozpoznání projevů záporných charakterových vlastností, hodnotit a korigovat své chování</p> <p>Překonávání vlastních nedostatků</p> <p>Posouzení vlastních schopností, přiměřené sebehodnocení</p> <p>Posouzení problémové situace a její vhodné řešení</p> <p>Zorganizování volného času</p> <p>Podpora dobrých vztahů ve třídě</p> <p>Tolerance ke druhému a spolupráce, předsudky</p> <p>Rizika spojená se zneužíváním návykových látek</p> <p>Rozpoznání znaků rizikového chování</p> <p>Právní vědomí, práva dítěte, znalost práv a povinností občana</p>	<p>Vnitřní svět člověka</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <p>Sebepoznání, sebepojetí, sociální role, sociální skupina</p> <p>Seberegulace</p> <p>Psychohygiena</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Komunikace, kooperace</p> <p>Rizikové chování</p> <p>Právní vědomí</p>	Vždy po jedné vyučovací hodině	<p>MgA. Johanka Ovčáčková, Ph.D.</p> <p>Mgr. Kateřina Dicková</p> <p>Bc. Barbora Dvořáčková</p>
8./1. 8./2. 8./1. 8./2.	Rv Chemie Přírodopis	<p>Fyzické a duševní zdraví, civilizační nemoci, zdravá výživa, prevence užívání návykových látek</p> <p>Znalost nebezpečných chemikálií, první pomoc</p> <p>Rozlišení příčin a příznaků nemocí, objasnění prevence</p>	<p>Zdravý životní styl</p> <p>Zodpovědné chování</p> <p>Moje bezpečnost</p> <p>Zdraví a nemoci, lidská sexualita</p>	1 2 2	<p>Ing. Kristýna Klementová</p> <p>Mgr. Tereza Bezděková</p> <p>Ing. Jan Fiala</p> <p>Mgr. Matěj Hartmann</p>

9./1.	Rv	Odpovědné sexuální chování antikoncepce, rizikové chování	Prevence HIV/AIDS	1	Mgr. Barbora Šlégrová
9./2.	Chemie	Důsledky působení metanolu a etanolu na člověka Zásady zdravé výživy Pravidla bezpečné práce s chemickými látkami, znalost příkladů volně i nezákonně prodávaných drog a možné následky při jejich užívání	Alkoholy a fenoly Vitamíny a hormony Chemie a společnost	2	Mgr. Jana Darániová Mgr. Marie Gregušová Ing. Jan Fiala

Specifická prevence

Název programu	Bereme život do svých rukou – Dohromady to zvládneme
Typ programu	Prožitkový preventivní program s cílenými aktivitami zaměřenými na neagresivní konstruktivní komunikaci a rozvíjení vzájemného respektu mezi žáky.
Stručná charakteristika programu	Žáci se seznámí s tím, co je to šikana a jak se projevuje. V modelových situacích si vyzkouší, jak se šikaně bránit a jak reagovat, když se stanou svědky šikany. Zjistí, kde mohou hledat pomoc.
Realizátor	Projekt Odyssea, z. s.
Cílová skupina	5. ročníky
Počet žáků v programu	74
Počet hodin programu	5h/1 třída (celkem 3 třídy)
Návaznost programu na cíle MPP	Posílení prevence možného vzniku šikany a kyberšikany
Ukazatele úspěšnosti	Vyhodnocení znalostí pomocí rozhovoru, dotazníku
Termín	Květen - červen 2024
Zodpovědná osoba	Lektoři Projektu Odyssea, z. s. Mgr. Ivana Šircová, Ph.D., Mgr. Adéla Doležalová, Mgr. Pavel Dvořák, Mgr. Vlastimil Jura, Bc. Hana Šlampová, Bc. Martin Čapek

Název programu	Stmelovací program
Typ programu	Prožitkový vzdělávací program zaměřený na setkávání s novými spolužáky, adaptaci na režim 2. stupně základní školy, nastavení vzájemných vztahů, nastartování týmové spolupráce a tvorbu pravidel a podporu bezpečného klimatu ve třídě.
Stručná charakteristika programu	Cílem je stmelení třídy, prohloubení vzájemné důvěry a rozvoj kooperativních dovedností. Program přispívá

	k budování pozitivních vztahů a dobré atmosféry v třídním kolektivu skrze silné společné zážitky. Žáci zažijí atmosféru důvěry a spolupráce se spolužáky a mohou se poznat v reálných situacích.
Realizátor	Projekt Odyssea, z. s.
Cílová skupina	6. ročníky
Počet žáků v programu	67
Počet hodin programu	1 třída 12 h ve dvou dnech (celkem 3 třídy)
Návaznost programu na cíle MPP	Ohleduplné chování v rámci skupiny, tolerance a zvládání odlišností mezi žáky.
Ukazatele úspěšnosti	Dodržování pravidel ve třídě
Termín	Září – říjen 2023
Zodpovědná osoba	Lektoři Projekt Odyssea, z.s.

Název programu	Bereme život do vlastních rukou – Reagujeme na nepříjemné chování spolužáků
Typ programu	Prožitkový preventivní program s cílenými aktivitami zaměřenými na rozvoj sociálních dovedností – neagresivní konstruktivní komunikaci, podávání zpětné vazby, rozvíjení vzájemného respektu mezi žáky, vytváření dohod pro podporu dobrých vztahů a podporu bezpečného klimatu ve třídě.
Stručná charakteristika programu	Žáci si vyzkouší, jak neagresivně reagovat na chování spolužáků, které je jim nepříjemné. Popíší, jak zvládají vlastní agresivitu. Navrhnou a osvojí si postupy řešení konfliktů.
Realizátor	Projekt Odyssea, z. s.
Cílová skupina	7. ročníky
Počet žáků v programu	63
Počet hodin programu	5h/1 třída (celkem 3 třídy)
Návaznost programu na cíle MPP	Posílení prevence možného vzniku šikany a kyberšikany

Ukazatele úspěšnosti	Vyhodnocení znalostí pomocí rozhovoru, dotazníku
Termín	Květen - červen 2024
Zodpovědná osoba	Lektoři Projektu Odyssea, z. s. Mgr. Ivana Šircová, Ph.D., Mgr. Adéla Doležalová, Mgr. Pavel Dvořák, Mgr. Vlastimil Jura, Bc. Hana Šlampová, Bc. Martin Čapek

Název programu	Bereme život do vlastních rukou – Odmítáme závislosti
Typ programu	Prožitkový vzdělávací a preventivní program zaměřený na porozumění procesu – vzniku a dopadu závislostí na jedince. Přispívá k budování promyšlených postojů žáků k užívání návykových látek. Zkoumá vliv závislostí na mezilidské vztahy.
Stručná charakteristika programu	Žáci prozkoumají vznik závislostí a seznámí se s působením návykových látek. Žáci si v modelových situacích vyzkoušejí a osvojí dovednost odmítnout nabízenou návykovou látku. Žáci mají příležitost posílit svůj osobní negativní postoj k užívání návykových látek. Žáci popíší, co jim dává a bere hraní her na počítači a sledování televize. Seznámí se s tím, jak může vzniknout závislost.
Realizátor	Projekt Odyssea, z. s.
Cílová skupina	8. ročníky
Počet žáků v programu	51
Počet hodin programu	5h/1 třída (celkem 2 třídy)
Návaznost programu na cíle MPP	Posílení prevence možného vzniku závislostí
Ukazatele úspěšnosti	Vyhodnocení znalostí pomocí rozhovoru, dotazníku
Termín	Květen – červen 2024
Zodpovědná osoba	Lektoři Projektu Odyssea, z. s. Mgr. Ivana Šircová, Ph.D., Mgr. Adéla Doležalová,

	Mgr. Pavel Dvořák, Mgr. Vlastimil Jura, Bc. Hana Šlampová, Bc. Martin Čapek
--	---

Název programu	Zdravý zoubek
Typ programu	Interaktivní divadlo
Stručná charakteristika programu	Žáci se hravou formou seznámí se základy zubní hygieny jako součásti zdravého životního stylu.
Realizátor	Státní zdravotní ústav
Cílová skupina	1. ročník (3 skupiny)
Počet žáků v programu	67
Počet hodin programu	1 hodina pro každou skupinu (celkem 3 hodiny)
Návaznost programu na cíle MPP	Pěstovat v žácích vhodné návyky v péči o své tělo a zdraví.
Ukazatele úspěšnosti	Pracovní listy v rámci vyučování hodin prvouky
Termín	Leden 2024
Zodpovědná osoba	Lektoři programu

Název programu	Úvod do problematiky prevence – I. Životní hodnoty, II. Jak chránit své zdraví
Typ programu	Dva bloky interaktivního zábavného semináře, které cílí na oblast rizikového chování příslušného věku žáků.
Stručná charakteristika programu	Program představuje práci a aktivity Linky bezpečí
Realizátor	Centrum primární prevence Drop in, o. p. s.
Cílová skupina	2. ročník
Počet žáků v programu	85
Počet hodin programu	2 x 1 hodina pro každou třídu
Návaznost programu na cíle MPP	Dodržování pravidel, budování dobrých vztahů v kolektivu
Ukazatele úspěšnosti	Rozhovor při hodinách prvouky

Termín	Podzim – jaro 2023/2024
Zodpovědná osoba	Lektoři programu

Název programu	Nechci, děkuji (Prevence kouření hravě)
Typ programu	Interaktivní divadlo
Stručná charakteristika programu	Program je zaměřen na utváření takového životní postoje, do kterého užívání tabákových výrobků nepatří. Prevence závislostí různého typu.
Realizátor	Státní zdravotní ústav
Cílová skupina	3. ročník (3 skupiny)
Počet žáků v programu	74
Počet hodin programu	1 hodina pro každou skupinu (celkem 3 hodiny)
Návaznost programu na cíle MPP	Posílení prevence možného vzniku tohoto typu RCh na 1. stupni.
Ukazatele úspěšnosti	Vyhodnocení znalostí pomocí rozhovoru, při vyučování v prvoce
Termín	Jaro 2024
Zodpovědná osoba	Lektoři programu

Název programu	Linka bezpečí naživo (Program Linky bezpečí na vybrané téma)
Typ programu	Interaktivní beseda, téma si volí každá skupina individuálně
Stručná charakteristika programu	Program je zaměřen na předcházení rizikového chování, např. na internetu, v oblasti mezilidských vztahů, ve fázi dospívání.
Realizátor	Linka bezpečí
Cílová skupina	4. ročník – 3 třídy (6 skupin)
Počet žáků v programu	88
Počet hodin programu	2 vyučovací hodiny pro každou skupinu, Každá třída je rozdělena na dvě menší skupiny, max. 15 žáků.

Návaznost programu na cíle MPP	Posílení prevence možného vzniku šikany, sebepoškozování, podpora v utváření obrazu sebe sama
Ukazatele úspěšnosti	Vyhodnocení znalostí pomocí rozhovoru, při vyučování, třídnické hodině
Termín	Jaro 2024
Zodpovědná osoba	Lektoři programu

Název programu	Oleg v cizí zemi
Typ programu	Divadlo fórum
Stručná charakteristika programu	Seznámit žáky prožitkovou formou s faktem, že se mohou ocitnout v novém prostředí, co mohou udělat pro sebe, pro své okolí, aby se s tímto faktem lépe vyrovnali.
Realizátor	Fórum pro prožitkové vzdělávání
Cílová skupina	5. ročník
Počet žáků v programu	48
Počet hodin programu	2 hodiny pro každou třídu
Návaznost programu na cíle PP	Sebepoznání, sebeúcta, tolerance
Ukazatele úspěšnosti	Zpětná vazba žáků - anketa
Termín	Podzim 2023
Zodpovědná osoba	ŠMP – Mgr. Pavlína Šnorová

Název programu	Nikotin a my
Typ programu	Tento program se zaměřuje na aktuální trendy na trhu. Tedy na elektronické cigarety, nikotinové sáčky, atd. a na jejich rozdíly.
Stručná charakteristika programu	Žáci jsou upozorněni na možná rizika užívání látek s obsahem nikotinu. Jsou probírány rizika marketingových kampaní, které mohou negativně ovlivnit úsudek uživatelů a kupujících.
Realizátor	Drop In, o. p. s.

Cílová skupina	7. ročníky
Počet žáků v programu	63
Počet hodin programu	2h/1 třída (celkem 3 třídy)
Návaznost programu na cíle MPP	Posílení prevence možného vzniku závislosti na nikotinu
Ukazatele úspěšnosti	Vyhodnocení znalostí pomocí rozhovoru, dotazníku
Termín	Zima – jaro 2024
Zodpovědná osoba	Bc. Tereza Braunová, Dis.

Název a odborné zaměření vzdělávání	Hrou proti AIDS
Stručná charakteristika	Interaktivní hra – zážitkovou formou se dozvědět základní informace o možnostech přenosu HIV a zamyslet se nad vlastními postoji v rizikových situacích.
Realizátor/lektor	Státní zdravotní ústav
Cílová skupina	9. ročník
Počet žáků v programu	67
Počet hodin programu	3 třídy x 3 hodiny
Návaznost programu na cíle PP	Sebeúcta, zodpovědné chování v oblasti intimity, sexuální výchova
Termín konání	Jaro 2024
Zodpovědná osoba	Bc. Jiří Stupka

Název a odborné zaměření vzdělávání	Holocaust – Zadní dům
Stručná charakteristika	Projektové hodiny, které prožitkovou formou žáky seznámí a vtáhnou do událostí, které se reálně staly. Seznámit žáky s událostmi dějin 20. století.
Realizátor/lektor	Fórum pro prožitkové vzdělávání ve spolupráci se Židovskou obcí Praha

Cílová skupina	9. ročník
Počet žáků v programu	67
Počet hodin programu	2 hodiny pro každou třídu
Návaznost programu na cíle PP	Prevence agresivního chování, podpora výchovy k toleranci.
Termín konání	Podzim 2023
Zodpovědná osoba	ŠMP – Mgr. Pavlína Šnorová

5. EVALUACE

A) Kvalitativní hodnocení

Ve školním roce 2022/2023 vycházely organizované aktivity v rámci primární prevence z preventivního programu školy, vypracovaného školní metodičkou prevence. Při celkovém hodnocení došlo k závěru, že byly splněny všechny nejdůležitější cíle programu. Akce se snažily pojmout co nejširší segment prevence: 1. stupeň, 2. stupeň, pedagogy i spolupráci školy s rodiči žáků. Většinou byly programy vedeny externími organizacemi a odborníky, kteří splňují požadavky MŠMT (akreditace, certifikace).

Školní metodička prevence:

Metodička prevence pravidelně navštěvovala supervizní setkání v Pedagogicko – psychologické poradně v Praze 10.

Metodička prevence docházela na interní hospitace, zúčastnila se jednání se žáky i rodiči. Průběžně monitorovala situaci ve třídách (po konzultaci s třídními učiteli), aby zjistila základní data o vztazích ve třídě.

Podala grant na Magistrát hlavního města Prahy, který byl vyhodnocen úspěšně, a škola obdržela finanční podporu pro realizaci preventivního programu.

Pedagogičtí pracovníci 1. i 2. stupně se vzdělávali individuálně dle svého zájmu a časových možností. Byl pro ně zorganizován prožitkový **seminář Vedení třídnických hodin** v rozsahu 6 hodin. Tento seminář byl zajišťován lektorkami Fóra pro prožitkové vzdělávání.

V průběhu celého školního roku **do školy docházela paní psycholožka Mgr. Kovářová a speciální pedagožka Mgr. Holdová z PPP Jabloňová pro Prahu 3 a 10.**

Během školního roku je 3 dny v týdnu přítomen speciální pedagog (poradenský psycholog) **Mgr. Radek Průžek Ph. D.**, který individuálně pracuje se žáky s předepsanou speciálně-pedagogickou intervenční péčí. Na základě požadavků vyučujících dochází do hodin, aby provedl hodnocení a následnou pre-diagnostiku vytypovaných žáků, kteří jsou ohroženi školním neúspěchem. Individuálně pracuje se žáky, kteří ho kontaktují přímo nebo prostřednictvím zákonného zástupce. Činnost Mgr. Průžka, Ph.D. je financována z grantových zdrojů.

Konaly se pravidelné porady školního poradenského pracoviště: vedení školy, speciální pedagog, výchovný poradce, metodička prevence.

Na prvním i druhém stupni se konaly v případě potřeby schůzky za přítomnosti třídního učitele, metodičky prevence, zákonného zástupce a zástupkyně ředitelky, případně proběhly individuální rozhovory se žáky. Takto se podařilo řešit rizikové situace mezi žáky ve třídě či mezi žákem a učitelem. Důležité je včasné zahájení řešení problému a důsledný dohled nad dodržováním stanovených pravidel.

Během celého školního roku žáci 4. a 5. ročníků v rámci dopravní výchovy a ve spolupráci s Městskou policií navštěvovali dopravní hřiště v nedalekých Horních Měcholupech.

V oblasti primární prevence se ve škole nedaří zavést pravidelné třídnické hodiny, i když je apelováno metodičkou prevence na třídní učitele a je jim na 2. stupni umožněno vyučovat rodinnou výchovu. Úkolem pro další období se zdá být i případné pravidelné setkávání metodičky prevence s týmem učitelů, kteří vyučují občanskou/rodinnou výchovu, a třídními učiteli.

Byly řešeny situace (zejména u dívek), které souvisely s duševní nepohodou – otázky sebepřijetí, vnímání sebe sama, tlak na výkon, setkání s novou situací, reakce na krizovou situaci, hledání vlastní identity.

V souvislosti s konfliktem na Ukrajině naše škola v minulosti přijala přes 50 nových žáků a takřka naplnila svou kapacitu. Žákům se věnovali vybraní učitelé, kteří vedli speciální hodiny českého jazyka a kultury pro cizince. Byl kladen důraz na začleňování žáků do kolektivu. Nad rámec preventivního programu byly uskutečněny ve spolupráci s Fórem pro prožitkové vzdělávání **programy v pátých a šestých ročnících, které byly obsahově zaměřeny na téma začlenění žáků s odlišným mateřským jazykem do kolektivu.**

K posílení stmelení kolektivů v 7. ročníku (v návaznosti na stmelovací program ze 6. ročníku) škola využila nabídku Skautského institutu, který pro každou třídu organizoval v tělocvičně škole program „**SI třída**“ plný kolektivních aktivit za přítomnosti třídních učitelů.

Na konci školního roku se byla pozornost upřena k řešení užívání látek s obsahem nikotinu. Osloveni byli zákonní zástupci dotčených žáků a proběhly preventivní programy, které poukazují na rizika užívání takových látek.

Většina tříd vyjela se svými pedagogy na školy v přírodě a vícedenní výlety.

B) Kvantitativní hodnocení

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence RCh	
Počet vzdělávacích aktivit	8
Počet celkově proškolených pedagogů	20
Počet hodin	24

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

	Počet aktivit	Počet hodin	Počet zúčastněných rodičů
Aktivita pro rodiče v oblasti prevence RCH	1	1	150

III. PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY

Specifické preventivní aktivity, reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Blok primární prevence	11	180	46
Interaktivní seminář	6	200	17
Beseda	3	85	3
Komponovaný pořad	6	130	12
Pobyťová akce			
Situační intervence	2	50	6
Jiné – adaptační kurz	3	60	36
- projektové dny	2	600	8

Volnočasové aktivity při školách	Počet aktivit	Počet žáků
Školní kluby	1	15
Školní kroužky – sportovní, pěvecký, jazykový, „vědecký“	1 x týdně	30, 20, 10, 10
Víkendové akce školy		
Prázdninové akce školy		

Krizový plán školy

Nejdůležitější body:

- okamžité informování ředitele školy o výskytu jakéhokoli projevu rizikového chování
- v případě nutnosti řeší daný jev společně školní metodička prevence, výchovný poradce, třídní učitel, popřípadě učitel, který byl účasten
- informování rodičů

I. Oblast prevence užívání návykových látek

(Zpracováno dle Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Výrobky obsahující nikotin

1. Při přistižení žáka je primárně nutné mu **zabránit v další konzumaci**.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi **odebrat a zajistit**.
3. Třídní učitel nebo jiný pedagogický pracovník sepíše o události stručný **záznam (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka)**, v případě, že žák odmítne, uvede tuto skutečnost do zápisu. Vyrozumí vedení školy.
4. Třídní učitel **informuje zákonného zástupce**.
5. Při opakování **vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dětí** (dále jen OSPOD).

Výchovná opatření:

- důtka třídního učitele – první nález, první užití
- důtka ředitele školy – při opakovaném porušení zákazu
- stupeň 2 z chování – následuje po důtce ředitele školy – při dalším porušení zákazu

Alkohol

1. Při přistižení žáka je primárně nutné mu **zabránit v další konzumaci**.
2. Alkohol je třeba **odebrat a zajistit**.
3. Pedagogický pracovník posoudí, zda žáku **nehrozí nějaké nebezpečí**.
4. V případě, že je **ohrožen na zdraví a životě, volá lékařskou službu první pomoci (155), informuje okamžitě zákonného zástupce žáka** a dohodne se na dalším postupu.
5. Jestliže nebezpečí nehrozí, **sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka)**, v případě, že žák odmítne, uvede tuto skutečnost do zápisu. **Záznam založí školní MP do své agendy**. Vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není schopný pokračovat ve výuce, **vyrozumí škola zákonného zástupce**, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. V případě **nedostupnosti zákonného zástupce, vyrozumí škola OSPOD** a

vyčká jeho pokynů. **Může vyžadovat pomoc.**

8. Zákonnému zástupci **škola oznámí konzumaci alkoholu**, i když je žák schopen výuky.

9. Při opakovaní, **splní škola oznamovací povinnost k orgánu OSPOD.**

10. Škola v zájmu dítěte informuje jeho zástupce o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace a doporučí rodičům, aby vyhledali odborníka.

Výchovná opatření:

- důtka TU – nález alkoholu, požití nepatrného množství, nabádání k požití
- důtka ŘŠ – opakované požití
- 2. stupeň z chování – požití, u kterého bylo nutné volat první pomoc

Nález alkoholu ve škole

1. Nález alkoholu v prostorách školy:

- **nepodrobovat žádnému testu** ke zjištění jeho chemické struktury
- **oznámít vedení školy**
- **uložit** u vedení školy pro případ důkazu
- **sepsat stručný záznam** (TU, MP nebo další pracovník školy), založit do agendy MP

2. Zadržení alkoholu u žáka:

- **nepodrobovat žádnému testu** ke zjištění jeho chemické struktury
- **oznámít vedení školy**
- **uložit u** vedení školy pro případ důkazu
- **za přítomnosti MP nebo dalšího pedagoga sepsat stručný záznam (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka)**, v případě, že žák odmítne, uvést toto do zápisu, založit do agendy MP
- **vyrozumět zákonného zástupce, v případě opakování – oznámít OSPOD**

Omamné a psychotropní látky (dále OPL)

Konzumace OPL ve škole = porušení Školního řádu

- konzument je nebezpečný sám sobě, distributor všem

1. Při přistižení žáka je nutné **zabránit mu v další konzumaci.**

2. **Návykovou látku odebrat a zajistit ji**, aby nedošlo k další konzumaci.

3. Pedagogický pracovník **posoudí, zda žákovi nehrozí nějaké nebezpečí.**

4. V případě, že je **ohrožen na zdraví a životě, volá lékařskou službu první pomoci (155), informuje obratem zákonného zástupce žáka** a dohodne se na dalším postupu.

5. Jestliže nebezpečí nehrozí, **sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (datum,**

místo, čas, jméno + podpis žáka), v případě, že žák odmítne, uvede tuto skutečnost do zápisu. Vyrozumí vedení školy.

6. V případě, že žák není schopný pokračovat ve výuce, **vyrozumí škola zákonného zástupce** a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

7. V případě **nedostupnosti zákonného zástupce, vyrozumí škola OSPOD, vyčká jeho pokynů a vyžádá si pomoc.**

8. Zákonnému zástupci **škola oznámí konzumaci OPL**, i když je žák schopen výuky.

9. **Současně splní škola oznamovací povinnost k orgánu OSPOD.**

10. Škola v zájmu dítěte informuje zákonného zástupce o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace, doporučí vyhledat odborníka a informace o léčbě. Vysvětlí nutnost léčby a důležitost motivace.

Výchovná opatření:

- důtka TU – držení
- důtka ŘŠ – užití
- 2. stupeň z chování – opakované držení či užití

Nález OPL ve škole

1. Nález látky v prostorách školy:

- **nepodrobovat žádnému testu** ke zjištění jeho chemické struktury
- **ihned oznámit** vedení školy
- **za přítomnosti dalšího pracovníka vložit do obálky, napsat datum, čas a místo nálezu, přelepit, orazítkovat podepsat a uschovat do trezoru**
- **o nálezu vyrozumět Policii ČR**

2. Nález látky u žáka:

- **nepodrobovat žádnému testu** ke zjištění jeho chemické struktury
- **ihned oznámit** vedení školy
- **za přítomnosti ředitele školy (případně zástupce ŘŠ nebo MP) sepsat stručný záznam (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka)**, v případě, že žák odmítne, uvést tuto skutečnost do zápisu, **založit do agendy MP**
- v případě, že se látka našla u žáka, který se jí intoxikoval, **předat zajištěnou látku přivolanému lékaři**

3. Podezření, že žák má u sebe OPL:

- **vyrozumět Policii ČR**, zkontaktovat postup
- **informovat zákonného zástupce**
- **žáka izolovat a do příjezdu Policie ČR ho mít pod dohledem**

- v žádném případě neprovádět osobní prohlídku ani prohlídku jeho věci

4. Distribuce OPL ve škole:

Distribuce a šíření je trestným činem.

- vyrozumět Policii ČR, zkonzultovat postup

- vyrozumět zákonného zástupce a OSPOD

Odborná pomoc:

Adiktologické ambulance pro děti a dospívající jsou dosud zřízeny pouze v několika krajích: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze (Praha) Prev-Centrum, z.ú. (Praha) Sananim, z.ú. (Praha)

Pokud nejsou dětské adiktologické ambulance v dosahu, lze se obracet na organizace zabývající se prevencí rizikového chování, léčbou poruch způsobených užíváním drog a snižováním rizik užívání, jejichž aktuální adresář je na Mapě pomoci Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti <https://www.drogy-info.cz/mapa-pomoci> nebo v Seznamu certifikovaných poskytovatelů programů primární prevence <http://www.nuv.cz/t/pracoviste-pro-certifikace>.

Lůžková detoxifikace určená pro děti je v celé ČR pouze jediná: Dětské a dorostové detoxikační centrum, Nemocnice Milosrdných sester sv. K. Boromejského (Praha) Poradna pro rodiče Sananim, z.ú. (Praha)

<http://www.prevence-info.cz>

<http://www.drogy-info.cz/>

<http://www.adiktologie.cz/>

http://www.emcdda.europa.eu/topics/prevention_en

<https://www.drugabuse.gov/related-topics/prevention>

<http://www.nuv.cz/t/pprch>

<http://www.policie.cz/narodni-protidrogova-centrala-skpv.aspx>

II. Oblast prevence šikany

Agresivní chování a šikana:

Osa samotného postupu = Devět kroků při řešení počáteční šikany (jak je doporučeno MŠMT):

- 1) Odhadnout závažnost onemocnění skupiny a rozpoznat, nejde-li o neobvyklou formu šikanování (rozhovory s informátory, oběťmi, nikoli přímá konfrontace agresora a oběti)
- 2) vést rozhovor s informátory a oběťmi (diskrétnost)
- 3) Nalézt vhodné svědky (vytipování členů skupiny, kteří vypovídají pravdivě)
- 4) vést individuální popřípadě konfrontační rozhovory se svědky
- 5) Ochránit oběť
- 6) vést rozhovor s agresorem či agresory, popřípadě je konfrontovat
- 7) Stanovit výchovnou komisi
- 8) vést rozhovor s rodiči oběti

9) Pracovat s celou třídou

Neopomenout nejdůležitější chyby, kterých je možno se dopustit:

- zapomínáme na stud či mlčenlivost oběti
- bereme vážně falešné svědky
- bezprostředně konfrontujeme výpověď oběti a agresora
- vyšetřujeme šikanu přímo ve třídě
- dostatečně neochráníme oběť
- po vyšetřování pozveme všechny zúčastněné najednou

V případě zjištění šikany 3., 4. a 5. stádia byl stanoven tento postup:

- co nejrychleji se telefonicky spojit s rodiči oběti
- svolat výchovnou komisi ve složení: ředitel školy či jeho zástupce, metodik prevence, ten, kdo vyšetřoval, třídní učitel – rodič pouze, pokud na tom trvá
- vyslechnout oběť či oběti, kterým je nezbytné zajistit pocit intimity a nenaléhat na ni a poté ji odvézt do bezpečného prostředí, což zajistí třídní učitel
- nikdy nekonfrontovat oběť a agresora, oběť a svědky
- uskutečnit rozhovory s vhodnými informátory (zajišťuje ředitel či jeho zástupce a metodik prevence)
- vyslechnout postupně agresory a to formou monolog, dialog a po přečtení zapsaných odpovědí konfrontovat
- po odchodu agresorů zpět do třídy se komise poradí o způsobu potrestání a ředitel pak oznámí výsledek
- ve třídě zůstane třídní učitel a metodik prevence, ti určí žáka, který po návratu oběti bude odpovídat za její bezpečí a bude povinen hlásit třídnímu učiteli nové náznaky šikany

V případě nutnosti informovat policii, PPP, OSPOD atd.

Spolupráce školy s rodiči

1. **Informovat rodiče na třídních schůzkách** o problematice šikany - MP a třídní učitelé.
2. **Prokazatelně seznámit rodiče s Metodickým pokynem prevence šikany (Krizovým plánem, MPP) a se Školním řádem.**
3. **Doporučit rodině, aby si všímala možných náznaků** šikany a nabídnout jim pomoc.
4. Při podezření na šikanování **jednat s rodiči oběti i agresora.**
5. **Zachovat taktní přístup a důvěrnost informací.**
6. **Doporučit rodičům** možnost porady s psychologem.
7. **Zpřístupnit informace pro rodiče o varovných příznacích šikanování a kontaktech** při vyhledávání pomoci na webových stránkách školy a na informačním panelu ve vestibulu školy.

Kyberšikana

Kyberšikanu je definována jako **zneužití ICT (informačních komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu.**

Škola by se kyberšikanou měla zabývat vždy, když se o ní dozví.

Je **nutná spolupráce** MP a TU **s odborníkem IT** (zálohování dat, zajištění stop)

Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou.

Informujte rodiče oběti i rodiče kyberagresora. Postup a zásady sdělování informací jsou stejné jako u „klasické šikany“ (např. NE konfrontace oběti a agresora). **Poučte rodiče** o tom, koho mohou (je vhodné) kontaktovat (Policie ČR, OSPOD, PPP, právní zástupce atd.). Některé případy kyberšikany nespadají do kompetence školy.

Při zapojení a následně celém prošetření případu **trvejte** na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí a dalších subjektů.

Krizový plán v případě nálezu škodlivého či nezákonného obsahu na internetu:

- kontaktovat HORKOU LINKU - Internetová Horká linka (Internet Hotline) přijímá od uživatelů hlášení, která se týkají nezákonného a nevhodného obsahu na internetu, obsah těchto hlášení Horká linka vyhodnocuje a předává orgánům, které mohou účinně zasáhnout, zejména policii, mobilním operátorům, provozovatelům internetových služeb a také mezinárodní organizaci INHOPE.

- Horkou linku provozuje CZI, s.r.o. v rámci projektu Národní centrum bezpečnějšího internetu s podporou Evropské komise od roku 2009

Doporučené odkazy:

<http://www.ohlaste.horkalinka.cz/>

www.cervenetlacitko.cz

Popřípadě je možné využít i: bezpecne-online.cz; saferinternet.cz

III. Oblast prevence ochrany zdraví žáků

Epileptický záchvat

Epileptický záchvat obvykle odeznívá samovolně během několika minut. U větších záchvatů může dojít k bezvědomí dítěte a generalizovaným svalovým křečím.

Důležité je zabránit úrazu:

1. Nemocného **dopravíme na bezpečné místo**, z dosahu schodů, topení apod.
2. Z jeho okolí **odstraníme předměty**, o které by se dítě mohlo v křečích poranit. Je

nevhodné násilím bránit křečím, například natahováním a držení končetin. V důsledku křečí dýchacích svalů může dojít ke zblednutí nebo promodrání dítěte. Není však vhodné ho křísit, třeba rozdýcháváním, snažit se vytahovat jazyk z úst, aby nezapadl, nebo vkládat do úst roubík, aby si dítě nepokousalo jazyk. **Takové jednání může zhoršit přístup vzduchu do dýchacích cest.**

3. Dítě **uložíme do vodorovné polohy a otočíme mu hlavu na stranu.** Optimální je stabilizovaná poloha na boku. Dítě může při záchvatu nebo po něm zvýšeně slinit. Je třeba umožnit, aby sliny mohly volně odtékat z úst a zabránilo se riziku jejich vdechnutí. Stabilizovaná poloha je i vhodnou prevencí zapadnutí jazyka u pacientů v bezvědomí se sníženým svalovým napětím. Většina epileptických záchvatů nevyžaduje lékařský zásah.

4. **Lékaře je nutné volat, pokud se jedná o první epileptický záchvat v životě nebo o první záchvat určitého druhu u konkrétního pacienta** (může se jednat o signál změny charakteru onemocnění, na kterou je třeba léčebně reagovat). Rychlou záchrannou pomoc voláme také v případech, **jejichž trvání je pro daného pacienta neobvykle dlouhé, opakují-li se záchvaty několikrát po sobě, nebo když se stav dítěte neupraví do normálu zhruba během čtvrt hodiny** po záchvatu a zvláště jsou-li patrné poruchy vědomí, hybnosti, vnímání a jiné. Lékařské ošetření je nutné samozřejmě i v případech, **kdy se dítě při záchvatu viditelně poraní nebo při podezření na vnitřní poranění.**

Afektivní záchvat

Zajistit **bezpečnost dítěte**, které se nachází v krizové situaci, **oddělit ho od ostatních dětí. Uvědomit co nejrychleji osobu**, která může vzniklou situaci řešit (ředitele školy, zástupkyni ředitele školy, třídního učitele, osobu konající dozor o přestávkách). **Pokud není možné opustit třídu** (je třeba řešit vzniklou situaci s ostatními dětmi, či zajistit jejich bezpečnost) je vhodné **vyslat „spojku“** (spolehlivé dítě), které situaci oznámí v kanceláři školy (dle situace).

Zajistit bezpečnost ostatních dětí.

Pokud dítě ihned přebírá zdravotník, pedagog se vrací do třídy.

Pokud je nutná přítomnost pedagoga u dítěte v krizové situaci, převezme dozor nad třídou jiný pedagog.

Privolání náhradního pedagoga či jiné osoby do dané třídy zajistí kancelář školy.

Následná intervence

Další práci s dítětem či se třídou dle druhu krizové situace zajišťují:

Školní metodik primární prevence, Výchovný poradce

Pedagogicko-psychologická poradna

Speciálně-pedagogické centrum (které má dítě v péči)

Středisko výchovné péče (které má dítě v péči)

Dětská psychiatrie, OSPOD (dle místa bydliště dítěte), Policie ČR

Úraz

Školní úraz je úraz, který se stal žákovi při vyučování ve škole, při výletech, exkurzích organizovaných školou. **Školním úrazem není úraz, který se stal např. na cestě do školy a zpět.**

1. **Zjistit poranění**, ošetřit zranění.
2. **Informovat** ředitele školy nebo zástupkyni ředitelky školy.
3. **Zavolat lékařskou službu** nebo zajistit postiženému doprovod dospělou osobou k lékaři.
4. **Oznámit** skutečnost zákonným zástupcům žáka, požádat je o převzetí dítěte.
5. Provést **zápis do knihy úrazů**, popř. vyplnit záznam o úrazu.
6. **Informovat třídního učitele**, není-li pedagogický pracovník sám třídním učitelem.

Problematiku evidence úrazů dětí, žáků a studentů řeší vyhláška č. 64/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 57/2010 Sb. (dále jen „vyhláška“).

1. V případě úrazu žáka bude zákonný zástupce neprodleně informován pracovníkem školy telefonicky nebo prostřednictvím ŽK.
2. **V případě úrazu, který si žádá rychlé odborné lékařské ošetření, kontaktuje škola neprodleně rychlou lékařskou pomoc a zajišťuje doprovod do zdravotnického zařízení.** Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během vyučování ve třídě, na chodbě nebo hřišti, jsou žáci povinni hlásit ihned svému třídnímu učiteli nebo jinému vyučujícímu, který o něm provede zápis do knihy úrazů.
3. **Zápis do knihy úrazů** - evidují se zde všechny úrazy žáků (dále jen „úrazy“), ke kterým došlo při činnostech uvedených v § 29 odst. 2 školského zákona (pozn.: zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů), tzn. úrazy, které vznikly: - při vzdělávání, - při činnostech přímo souvisejících se vzděláváním, - při poskytování školských služeb. **Zápis v knize úrazů se musí provést nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se škola o úrazu dozví.**

Záškoláctví

Za záškoláctví („chození za školu“) je považována **neomluvená absence žáka**. Jedná se o přestupek, **kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku**. Je chápáno jako **porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona**, který vymezuje povinnou školní docházku. Jedním z hlavních úkolů pro učitele, rodiče je **vyšetření příčin záškoláctví**.

Neomluvená nepřítomnost do 10 hodin

O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti **informuje třídní učitel výchovného poradce.**

Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost. Neomluvenou nepřítomnost do **součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka** třídní učitel **formou pohovoru**. Zde projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a **upozorní na povinnost stanovenou zákonem**. Seznámí zákonného zástupce s **možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené nepřítomnosti**. Každá taková neomluvená nepřítomnost **je projednávána na pedagogické radě školy** a sankcionována dle Školního řádu a rozhodnutí pedagogické rady.

Neomluvená nepřítomnost více než 10 hodin

Při počtu neomluvených hodin **nad 10 hodin svolá ředitel školy výchovnou komisi**. Zákonní zástupci **jsou pozváni na jednání výchovné komise**. O průběhu a závěrech **se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší**. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci **se v zápisu zaznamená**. V zájmu zjišťování příčiny záškoláctví žáka a jejího odstranění **může ředitel požádat o spolupráci odborníky z oblasti pedagogicko-psychologického poradenství, popř. orgány sociálně-právní ochrany dětí**.

Neomluvená nepřítomnost více než 25 hodin

V případě, že neomluvená **nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu**.

V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, **pokud již byli zákonní zástupci postiženi pro přestupek, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR**, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže.

IV. Prevence vzniku problémových situací u žáků s PAS (Zpracováno dle Metodického doporučení MŠMT č. j. 5217/2017-1, příloha 22)

Poruchy autistického spektra (dále jen „PAS“)

jsou skupinou poruch, které se diagnostikují na základě projevů chování.

Základní diagnostická triáda PAS zahrnuje různou míru narušení v těchto oblastech:

- *sociální interakce a sociálního chování,*
- *verbální i neverbální komunikace,*
- *v oblasti představitosti a hry, omezených vzorců chování, zájmů nebo aktivit.*

Specifika v chování žáků s poruchou autistického spektra PAS jsou celoživotní. Tito žáci potřebují **různou mírou podpůrných opatření.** Chování a jednání žáků s PAS **ovlivňuje především odlišné vnímání, porozumění a sociální komunikaci.** Chování a projevy jsou u každého žáka s PAS značně různorodé.

U žáků s PAS se lze setkat s různou mírou rozvoje řeči.

Častým projevem jsou stereotypní pohyby, zvláštní zájmy, omezená schopnost spontánně sdílet s ostatními dětmi radost a zájmy, či rigidní a kompulzivní chování. Četnost chování se **zvyšuje při nadměrné stresové zátěži žáka.** Žák s PAS **může opomíjet základní životní potřeby,** jako např. fyziologická potřeba, příjem potravy, tekutin. Je vhodné nabídnout pití, připomenout jídlo, pamatovat na toaletu.

Únava a „přetažení“ jsou signálem potřeby odpočinku, který dokáže navodit zklidnění. Pokud stereotypní rigidní projevy nejsou sebepoškozujícího nebo charakteru poškozujícího okolí, **je nutné nelpět na jejich zastavení, postupně odezní.** Tyto projevy **nesmí být důvodem jakékoliv formy trestání žáka.** **K projevům v oblasti tzv. diagnostické triády je často přidružena přecitlivělost na různé podněty jako zvuky, světlo, barvy, pachy, doteky.**

Znalost a respekt k přecitlivělosti žáka jsou nezbytným prvkem prevence vzniku jeho nežádoucího nebo až afektivního chování. **Je nezbytné předvídat situace,** kdy může s konkrétním podnětem přijít do styku. Způsoby práce s žáky s PAS jsou **vždy individuální.** Při práci s žáky s PAS je **nutná spolupráce s odborníky** z oblasti dětské psychiatrie a školskými poradenskými zařízeními.

Krizové situace zahrnují zejména rizikové chování **vyvolané situací, která nastane z důvodu nepochopení současné potřeby žáka,** kterým může být nepohodlí, změny aktuálního zdravotního stavu, či jiných faktorů, které ovlivňují jeho aktuální naladění. **Reakcí žáka na takové nepochopení je řešení situace neadekvátním způsobem,** vzdorem, stereotypním chováním, agresí, sebepoškozováním, vulgárním vyjadřováním apod.

Incidenty tohoto charakteru jsou projevem bezmoci, frustrace, nepochopení, přetížení.

Předcházení krizovým situacím spojeným s rizikovým chováním žáků s PAS:

- *pravidlo přesnosti, jasnosti instrukcí a zajištění předvídatelnosti* - Předvídatelnost a pravidelnost denních činností je pro žáky s PAS jistotou.
- *pravidlo jasné a konkrétní motivace:* žáci s PAS musí vědět, proč mají činnost vykonávat.
- *Sociální motivace* vzhledem k omezené schopnosti empatie funguje méně. U žáků s PAS si všímáme zvýšené potřeby logických důvodů pro vykonání určité práce a splnění úkolů. Je třeba zohlednit problémy žáků s PAS s generalizací. Může nastat situace, že zvládnutou činnost není schopen žák zvládnout ve škole nebo doma. To neznamená, že tzv. „tručuje“ či „dělá naschvály“. Problém s generalizací nelze řešit postihem žáka.

- *pravidlo vyšší míry tolerance*: způsoby jednání a komunikace s ostatními žáky i učiteli, jako např. nevhodné poznámky, netaktní přímočarost, otázky mimo kontext, banální výroky, úzkostné reakce při setkáních s novými lidmi, vulgární vyjadřování atd., kladou vyšší nároky na toleranci ze strany přítomných osob.
- *pravidlo důslednosti v přístupu*: spontánnost, rychlá změna původního plánu, nepřesnost a nedodržování stanovených pravidel uvádí žáky s PAS v chaos a nejistotu. V případě, že je potřeba změnit původní nastavený harmonogram a postup, je nezbytné jasně a logicky vysvětlit, proč ke změně dochází. Změnu je dobré podpořit vizualizovanou informací. Tam, kde se předpokládá občasný výskyt změn v zažitém režimu, je vhodné nastavit i náhradní variantu.
- *vyšší míra vizuální podpory*: pro většinu žáků s PAS je vizuální informace nezbytnou podporou pro pochopení významu. Pokud chceme, aby si žák s PAS pracovní činnost osvojil, je třeba ji předvést nebo rozkreslit. Je vhodné výrazně podpořit strukturalizaci prostoru, činností a času.
- *nadstandardní řešení obtíží s pozorností*: při motorickém neklidu je možné dovolit žákovi s PAS manipulaci s předmětem a činnost, která neruší ostatní a umožňuje soustředění, např. mačkácí míček, provázek, gumička. Pro zvýšení pozornosti je důležité pravidelné a vyvážené střídání odpočinku a činnosti.
- *vyšší míra vysvětlování sociálně komunikačních pravidel a situací, vyšší míra pomoci v některých situacích, které vyžadují praktický úsudek*: u žáků s PAS dochází k odlišnému chápání ironie, sarkasmu či metafoře, proto je dobré se jim v komunikaci vyhnout. Dotazy klást přesně a vhodně zvolenou formulací. Vysvětlit, co se od žáka očekává z hlediska množství a kvality práce, např. vymezení začátku a konce činnosti. Důležité je dávat žákovi s PAS zpětnou vazbu. Při diskusi neignorovat někdy i značně osobité příspěvky, snažit se porozumět jejich významu, dát přiměřený prostor k projevení vlastního názoru.
- *možnost odpočinku, relaxace*: pro prevenci vzniku nežádoucího chování, stresu či afektu způsobeného únavou a „přetažením“, je velmi důležitá možnost odpočinku, která dokáže navodit zklidnění. Pro odpočinek je vhodné vymezit konkrétní prostor.

Doporučené odkazy:

Národní ústav pro autismus, z.ú., <http://www.praha.apla.cz/>

Občanské sdružení poskytující podporu osobám s PAS,
<http://www.zasklem.com/>

RAIN-MAN, sdružení rodičů a přátel dětí s autismem (spolek), Ostrava,
<http://www.rain-man.cz/>

Křesadlo HK, Centrum pomoci lidem s PAS, z.ú.,
<https://www.kresadlohk.cz/>

Centrum Terapie Autismu, <http://www.cta.cz/o-nas/>

Jdeme autistům naproti - Olomouc o.s." ve zkratce JAN - Olomouc o.s. ,
<http://www.jan-olomouc.cz/>

AUT – Spolek rodičů dětí s PAS, <http://autistickaskola.cz/cs/podporujinas/>

organizace/aut-spolek-rodicu-deti-s-pas/

Občanské sdružení ProCit, z.s., <http://www.autismusprocit.cz/>

Internetové odkazy:

Dostupné z: <http://znv.nidv.cz/neformalni-vzdelavani/volnycas/participace/slovník-participace>

Dostupné z: [http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Kriteriahodnoceni/Kriteria-hodnoceni-podminek,-prubehu-a-vysledk-\(5\)](http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Kriteriahodnoceni/Kriteria-hodnoceni-podminek,-prubehu-a-vysledk-(5))

DŮLEŽITÉ KONTAKTY:

PPP pro Prahu 3 a 9, Jabloňová

OSPOD (ODDĚLENÍ SOC. PRÁVNÍ OCHRANY DÍTĚTE)

ÚMČ Praha 15

tel: 281003105

POLICIE ČR

Tel: 158, 974854981

Psychiatrie

Fakultní Thomayerova nemocnice Praha 4 - Krč

tel: 261 083 425

Dr. Čecháková – Praha 4, Táborská 59

tel: 241 740 888

DĚTSKÝ STACIONÁŘ (VFN)

Ke Karlovu 2, tel: 224965379

Poruchy příjmu potravy

linka ANABELL 848200210, MUDr. Bělorová, VFN, tel: 224967777

www.anabell.cz

INSTITUT RODINNÉ TERAPIE: tel: 224433478

NÁVYKOVÉ LÁTKY

www.drogy-info.cz

www.odrogach.cz
www.prevcentrum.cz

LINKA BEZPEČÍ - ANONYMNÍ, NONSTOP, BEZPLATNÁ, PRO DĚTI tel: 116111

LINKA ZTRACENÉ DÍTĚ – pro rodiče, příbuzné, učitele, sousedy, kteří nechtějí nečinně přihlížet týrání a zanedbávání péče o děti

Tel: 116000

DĚTSKÉ KRIZOVÉ CENTRUM - pro děti a jejich rodiče, kteří si nevedí rady

V Zápolí 1250/21, Praha 4 Michle

Tel: 241480511, 777664672

problem@ditkrize.cz, nonstop linka důvěry: 241484149, 777715215

STŘEDISKO VÝCHOVNÉ PÉČE, MODŘANY

Tel: 241770041

STŘEDISKO VÝCHOVNÉ PÉČE (Klíčov), pobočka: OSTRUŽINOVÁ 7, Praha10

Tel: 286887075, 776212928

STŘEDISKO VÝCHOVNÉ PÉČE DVOJKA

Jana Masaryka 16, Praha 2

Tel: 778421526

PRAŽSKÉ CENTRUM PRIMÁRNÍ PREVENCE

Tel: 222074126